

ДО 75-РІЧЧЯ АКАДЕМІКА Ю.С. ШЕМШУЧЕНКА

Ім'я талановитого правознавця і вмілого організатора юридичної науки і освіти Юрія Сергійовича Шемшученка добре відоме як в Україні, так і поза її межами. Багаторічний директор Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, почесний ректор Київського університету права НАН України, академік НАН України і Національної академії правових наук України, іноземний член Російської Академії наук, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки. За майже 45 років своєї творчої діяльності зробив вагомий внесок у розвиток української юридичної науки. Його перу належить понад 900 наукових та публіцистичних праць, серед них більш як 30 індивідуальних і колективних монографій із різних галузей юридичних знань. Він є головним редактором майже 40 наукових книг, був ініціатором і організатором видання 6-томної «Юридичної енциклопедії» та 10-томної «Антології української юридичної думки». Підготував понад 30 докторів і кандидатів юридичних наук. Нагороджений державними відзнаками, зокрема, орденами князя

Ярослава Мудрого V, IV та III ступенів.

Юрій Сергійович народився 14 грудня 1935 р. у старовинному місті Глухові Чернігівської (тепер – Сумської) області. З 1944 по 1954 рр. навчався у Глухівській середній школі № 2. Потім деякий час був студентом Глухівського технікуму механізації та електрифікації сільського господарства. Далі були строкова військова служба (1954–1957 рр.), навчання на юридичному факультеті Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка (1957–1962 рр.), робота в органах прокуратури Сумської області (1962–1966 рр.).

З листопада 1966 по листопад 1969 р. Ю.С. Шемшученко навчався в аспірантурі Сектору (з червня 1969 р. – Інституту) держави і права АН УРСР під керівництвом відомого вченого-конституціоналіста, професора А.П. Таранова. Після успішного захисту кандидатської дисертації з проблем прокурорського нагляду працював на посадах молодшого і старшого наукового співробітника.

У 1979 р. захистив докторську дисертацію на тему «Державне управління охороною навколишнього середовища в СРСР» і тоді ж був затверджений на посаді завідувача відділу проблем радянського будівництва Інституту.

У 1985 р. Ю.С. Шемшученко одержав звання професора, у січні 1988 р. його обрано членом-кореспондентом АН УРСР, а в жовтні того ж року – директором Інституту держави і права АН УРСР. Під його керівництвом за 22 роки Інститут став флагманом української юридичної науки, авторитетною науковою правознавчою установою в Україні.

У сфері наукової діяльності Ю.С. Шемшученка – широке коло проблем конституційного, адміністративного, екологічного, аграрного, земельного, енергетичного, космічного права, теорії та історії держави і права тощо. Він є активним учасником законодавчого, зокрема, конституційного процесів в Україні.

Вчений очолює Раду з координації фундаментальних правових досліджень НАН України, є членом президії і академіком-секретарем Відділення екологічного, господарського та аграрного права Національної академії правових наук України.

Ю.С. Шемшученко стояв у витоків утвореної у 1991 р. Української асоціації політологів і був першим її президентом. Він же ініціював утворення Спілки юристів України і очолював її протягом перших років діяльності. З 1994 по 2004 р. був головою Комісії з питань громадянства при Президентіві України.

Крім юридичної науки, Ю.С. Шемшученко багато уваги приділяє також розвиткові юридичної освіти. Він, зокрема, стояв у витоків нового і унікального навчального закладу – Вищої школи права при Інституті держави і права ім. В.М. Корецького НАН України (1995 р.). З 2000 р. цей заклад має назву «Київський університет права НАН України». Вчений 10 років був ректором Університету, під його керівництвом було налагоджено видання академічних підручників з різних галузей права, він є головним редактором «Часопису Київського університету права», веде майстер-класи для студентів тощо.

Ю.С. Шемшученко підтримує тісні творчі зв'язки з далеким і близьким зарубіжжям. Він є суддею Міжнародного арбітражного суду, членом Міжнародної академії астронавтики, Міжнародної академії порівняльного права і Міжнародної ради з права навколишнього середовища, почесним членом Інституту правових досліджень Польської академії наук, директором Міжнародного центру космічного права НАН України тощо.

Життя вченого не обмежується суто професійною науковою та освітньою діяльністю. Він захоплюється мемуарною літературою й поезією, художнім мистецтвом, шахами, більярдом тощо. Очолює Глухівське відділення Сумського земляцтва у Києві. Видав ряд книг про свою батьківщину та відомих земляків («Наш друг Туманський» (2000 р.), «Правознавча спадщина Глухівщини» (2008 р.) та ін.). Перевидав раритети – «Права, за якими судиться малоросійський народ» (1999 р.) та «Історію Малоросії» М.А. Маркевича (2003 р.).

Ю.С. Шемшученко – людина широкого кругозору, демократичних поглядів і переконань, талановитий учений, умілий організатор юридичної науки й освіти. Свій 75-річний ювілей вчений зустрічає сповнений енергії і нових творчих задумів.

Щиро вітаємо Вас, вельмишановний Юрію Сергійовичу, зі знаменною датою, зичимо міцного здоров'я, сімейного благополуччя, творчої наснаги і нових наукових звершень.

Колектив Київського університету права НАН України

Колектив Інституту держави і права

ім. В.М. Корецького НАН України

Редколегія «Часопису Київського університету права»